

LAHEMAA RAHVUSPARK

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

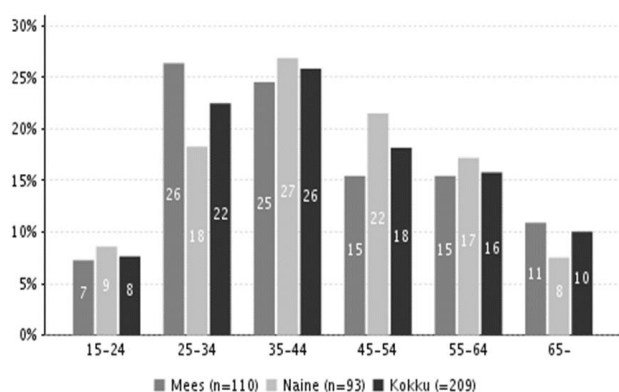
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Lahemaa rahvuspargi küllastajauuringu käigus koguti 254 ankeeti.

Tulemused

Lahemaa rahvusparki külastajatest oli külastajauuringu andmetel 46% naissoost ja 54% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 60%, keskeriharidusega 21%, keskkharidusega 17% ja põhiharidusega 3% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Rahvusparki külastajatest 79% elab Eestis, järgnevad Saksamaa (10%), Holland (3%), Poola, Leedu, Soome, Läti (kõik 1%), seejärel teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (37%), Rakvere linn (11%), Tartu linn (9%), Haljala ja Kuusalu vald (5%), Viimsi vald (3%), Paide linn, Rae vald ja Tapa vald (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

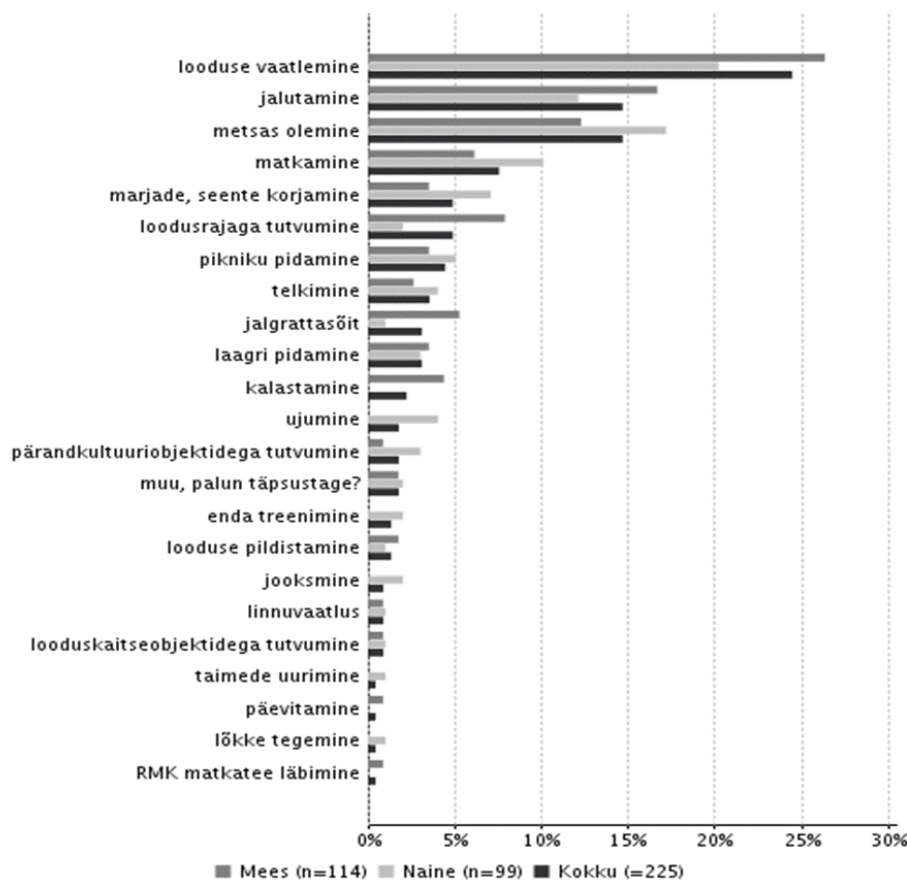
Rahvusparki külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (70%), üksinda (18%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (11%). Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	143	69
teised sugulased	6	3
sõbrad	39	19
töökaaslased	6	3
klass	5	2
lasteaiarühm	1	0
pensionäride grupp	3	1
organiseeritud tegevusi pakuva ettevõtte kliendid	1	0
teised, kes?	2	1
Kokku	206	100

Lahemaa rahvuspark oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 59%-le, üks mitmest sihtpunktist 36%-le ja planeerimata sihtkoht 5%-le vastanutest. Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, matkamine, loodusrajaga tutvumine, looduse pildistamine, järgnesid marjade, seente korjamine, pikniku pidamine, taimede uurimine, ujumine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad looduse vaatlemist, jalutamist, metsas olemist, matkamist, marjade, seente korjamist, loodusrajaga tutvumist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

Lahemaa rahvuspargi kõige enam külastatavad objektid olid Viru raba õpperada ja Käsmu matkarada (31% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Oandu külastuskeskus ja teabepunkt (27%), Altja loodus- ja kultuurilooline õpperada (25%), Käsmu loodus- ja kultuurilooline rada (22%), Koprarada (21%), Oandu loodusmetsarada (20%), järgnesid Oandu taimetargarada (15%), Oandu telkimisala (14%), Oandu-Võsu matkarada (13%), Oandu pärandkultuurirada ja Lahemaa rahvuspargi külastuskeskus ja teabepunkt Palmses (11%), millele järgnesid teised

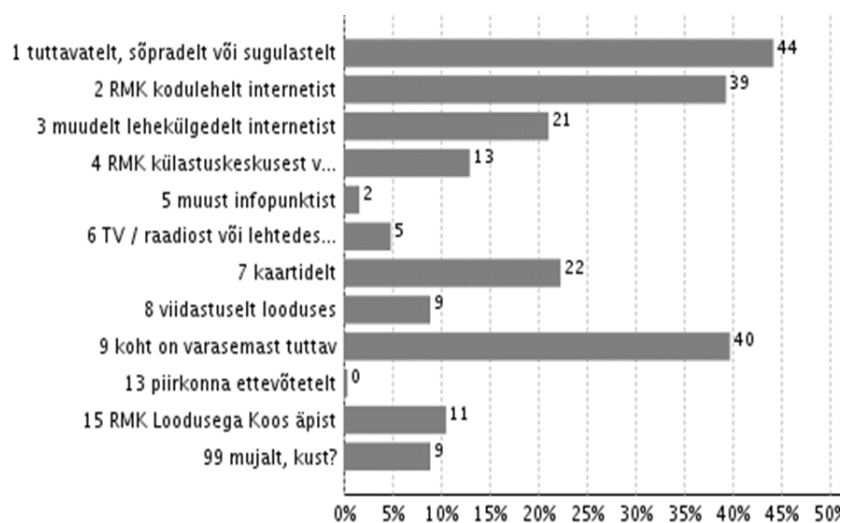
külastusobjektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 3,29 külastusobjekti.

Lahemaa rahvusparki külastusest 55% tehakse suvel (juuni-august), 22% sügisel (september-november), 17% kevadel (aprill-mai) ja 7% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 47% kõigist külastajatest ja nad viibisid rahvusparkis keskmiselt 3,8 tundi. Ööbijaid oli 53% ja nad viibisid rahvusparkis keskmiselt 3,1 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 38% veetis alal ühe öö, 40% kaks ja 10% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka majutustevõtteid ning RMK loodusmaja. Esimest korda Lahemaa rahvusparki viibijaid oli 42% külastajatest.

Rahvusparki saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (75% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (71% vastanutest), millele järgnevad sõiduauto haagissuvilaga või matkabussiga liikujad (12%), jalgrattaga liikujad (6%), liinibussiga liikujad (5%), tellitud bussiga liikujad (4%), mootorrattaga ja jalgsi liikujad (2%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

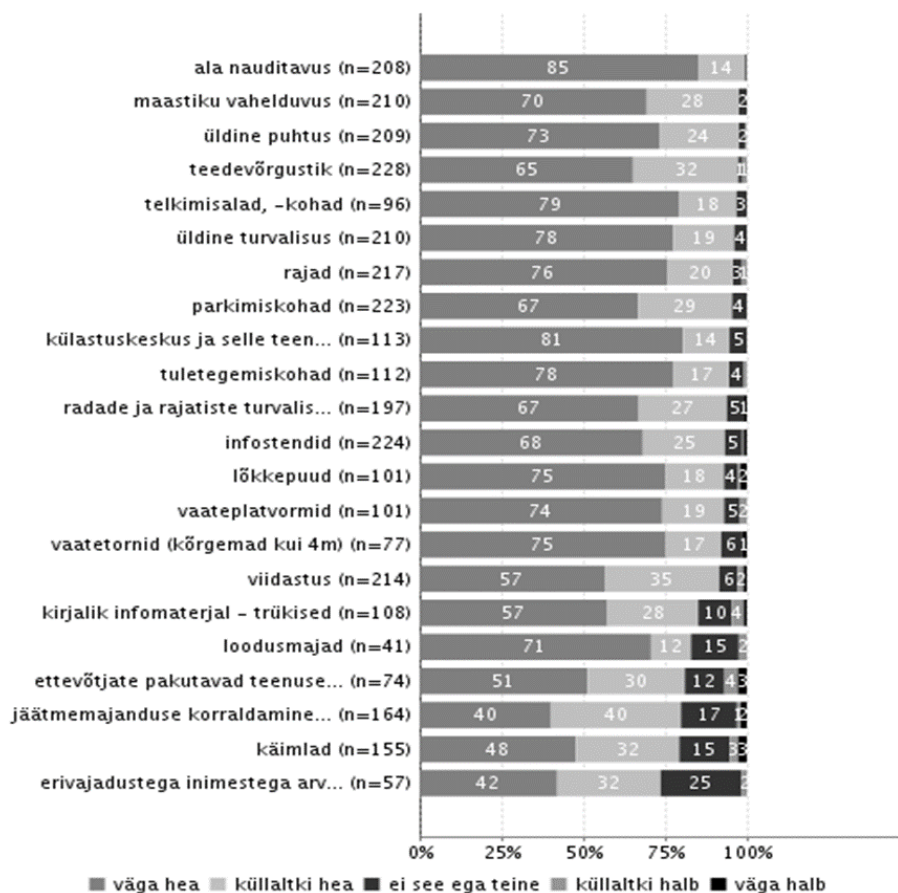

Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha rahvusparkis ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 40% rahvusparkis käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 90,11 eurot külastuskorra kohta (mediaan 45,00 eurot). Kõige enam kulutati raha majutusele, seejärel ostudele kauplustes ja bensiinjaamades, ostudele kohvikutes ja restoranides.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, looduse tundmaõppimine, stressi maandamine, rahvuspargi küllastamine, tutvumine alaga, viibimine koos oma seltskonnaga jne.

Üldiselt hinnati rahvuspargi teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid küllastajad teedevõrgustiku, telkimis- ja lõkkekohtade, radade, parkimiskohtade, külustuskeskuse, tuletægemohtade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad erivajadustega inimestega arvestamisele, käimlatele ja jäätmemajanduse korraldamisele (Joonis 4).

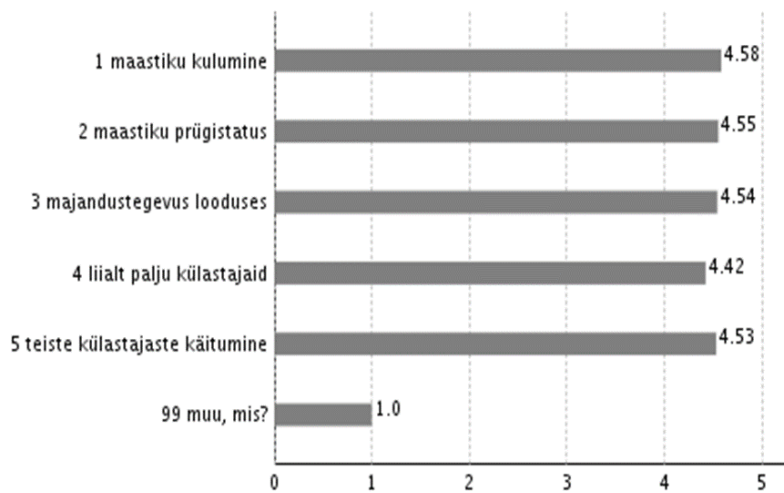

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 98% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad jäätmekogumiskohtade ja jäätmete käitlemise juhiste hulgal.

Lahemaa rahvuspargi külustus vastas üldjoontes küllastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid looduskeskkonna ja teiste külastajate käitumisega seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

87% külastajatest tundsid, et tänu Lahemaa rahvuspargi seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 120 eurot, mis on võrreldav puhkusepaketiga kodumaal.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (40% uuringus osalejatest), seejärel majutusest (34%), kauplustest (29%), spordi- ja harrastusvõimalustest (17%) ning juhendatud retkekorraldusest (15%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 20 eurot majutuse eest ja ostude eest kauplustes, 10 eurot spordi- ja harrastusvõimaluste, juhendatud retkekorralduse ning toitlustuse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Lahemaa rahvuspargi võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,57 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).